

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foale politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: „Foala Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a două-cară
12 bani, a treia-cară 10 bani.

Sârbia în fața morții.

Din știrile, ce se răspândesc, se vede tot mai limpede, că clipele statului sârbesc sunt numărate. Când au trecut armatele puterilor centrale Dunărea, se putea ghăci, că de astădată poporul sârbesc care a luptat mai bine de un an pentru a se apăra, va cădea zdrobit. Bine înțeles, că încă nu putem ști ce formă va primi Sârbia după războiu. Nici nu ne privește mai de aproape întrebarea aceasta, deoarece hotărârea ei vor fi refăcute la viitorul congres de pace dela sfârșitul marelui războiu.

În cursul frământărilor de astăzi s'a dovedit, că statele mici, fie cu voia ori fără de voia lor, își atrag lesne peirea, dacă îmbătate de visuri prea mari își pun în joc viața. Pilda cea mai grăitoare despre aceasta o găsim în peninsula balcanică. Aici întâlnim o seamă de state mici pe cari războiul european le-a prins fără de veste în vijelia sa, amenințându-le cu zdrobire. Între aceste state cea mai tristă soartă a căzut asupra Sârbiei. Amăgită în dorințele ei de mărire de împărăția rusească, ea intră într'un cumplit războiu cu monarhia noastră, fără să-și fi dat îndeajuns seama de slăbiciunea acestora, în cari își pusese toată nădejdea.

Baia de sânge, în care se scaldă astăzi trupul acestui nefericit popor, ne dovedește, fără îndoială o vitejie fără păreche în istorie și o încredere oarbă într'un viitor mai bun. Stai la îndoială și nu știi în vina cui să pui nenorocirea de astăzi a țării sârbești în spatele diplomației lor sumețe, ori să atribui mâinei necruțătoare a sorții prăbușirea lor.

În Sârbia s'au desfășurat un șir de groaznice întâmplări, al căror început îl putem pune deodată cu năvălirea Turcilor în Eu-

ropa. Cinci sute de ani de zvârcoliri și lupte neconținute pentru viață, au lăsat în caracterul acestui popor o îndârjire sălbatică izvorâtă dintr'un veșnic și ascuns dor de răsbunare. Faptul acesta se oglindește mai bine în cântecele lor populare. Ura și răsbunarea fierbe pretutindenea și aprinde în vine sângele războinicilor urmași ai lui Cralieviciu Marcu. Amărăți și istoviți sufletește au scăpat înainte cu o sută de ani de sub jugul turcesc, ca să resufle mai slobod și să se gândească la înfăptuirea unui stat național. Luptele pe cari le-au purtat cu dușmanii din afară le strămută acum în inima țării, deslănțuind marele puvoiu de patimi între cele două dinastii dominante ale Obrenovicilor și Caragegevicilor. Voevozi și regi sârbești cad străpuși de pumnal, iar sângele lor întunecă și mai mult zarea, care prinde să lumineze peste cerul țării.

Ca și înainte cu șase sute de ani, armatele sârbești învâlmășite așteaptă o nouă câmpie a mierlelor, pe-ale cărui plaiuri și odinioară, s'a îngropat pentru multă vreme slava acestui neam mândru de pe malul drept al Dunării. Sărman popor! În felul acesta ispășești păcatele conducătorilor tăi, cari îmbătați de dorințe mari, te-au adus la marginea prăpastiei.

Antanta și Grecia.

Abia acum s'a aflat, de ce a plecat ministrul englez de războiu, Kitchener, pe neașteptate în Balcan. Antanta a simțit că și în Grecia i-se clatină pământul sub picioare și se poate întâmpla, ca în orice clipă să fie desarmate trupele, ce s'au trimis la Salonichi. Ei s'au hotărât deci să facă un pas serios și să întrebe pentru cea din urmă dată că ce are de gând să facă. Franța a trimis pe ministrul Denis-Cochin, un mare prieten al poporului grecesc, care s'a prezentat la regele Constantin și a

dat un ultimatum, că dacă nu se rostesc Grecii, în cel mai scurt timp, întregă flota engleză, franceză și italiană va bombarda țărâmurii și orașele Greciei. A mai declarat ministrul francez, că și Italia se alătură la aceasta și că, până nu se limpezește situația, nu mai îngăduie nici unei corăbii grecești să iasă pe mare.

După ce a făcut aceste a plecat din Atena. Ciudat e, că după cum scriu unele gazete, ministrul francez a fost primit cu mare însufletire de greci și orașul Atena l-a ales, cu prieteala acestor cetățean de onoare. Totu-i el nu putu să isprăvească nimic, deoarece atât regele, cât și miniștrii greci nu i-au dat nici un răspuns mulțumitor.

Abia plecă din Atena ministrul Denis Cochin, când sosi acolo și lordul Kitchener. El fusese în Egipt, ca să vadă ce-i pe acolo. Sosind în Atena se duse îndată în palatul regal și stete la regele Constantin în audiență vreme de un ceas întreg. La consfătuirea ce a avut loc aici a luat parte și Dusmanis, șeful statului major. După aceasta s'a dat un prânz, la care au fost invitați toți miniștrii greci, dar ministrul prezident nu a voit să se ducă.

Nu se știe în amănunte, despre ce s'au sfătuit acești trimiși ai antantei. Se vede însă, că nu prea au izbutit să-i atragă pe Grecii în partea lor. Dovadă e faptul, că după cum spun știrile cele mai nouă, antanta are de gând să își cheame acasă miniștrii săi din Atena, ceea ce ar fi cel dinăun pas spre dușmănie.

De însemnat e, că antanta a câștigat și pe Italiani pentru sine și amenință, că armata italiană se va răfui cu Grecii, în vreme ce flota antantei va bloca, adecă va păzi țărâmul grecesc.

În numărul nostru viitor vom putea da poate hotărârea, pe care a luat-o Grecia.

Situația politică în România.

La sfârșitul lui Decembrie România va intra în războiu?

Ultimatum adresat României de Germania? — Un guvern Carp? — Regele Ferdinand deschide parlamentul printr'o vorbire de tron! — D. Brătianu la rege. — O declarație a ministrului Morțun. — Germania socotește la sigur pe România? — D. Carp la rege.

Ziarul „Ad-vărul” publică o convorbire cu un prieten politic al fostului ministru Carp, — după care dl Carp ar fi zis că în scurtă vreme trebuie să se limpezească politica din afară a Ro-

mântel și până la finele lui Decembrie, România va trebui să intre în acțiune. În momentul când Germania va stabili legătură deplină cu Constantinopolul, România va trebui silită de împrejurări, să intre în acțiune, alături de puterile centrale. Germania va prezenta un ultimatum României — înainte de a-și prelungea frontul de luptă la canalul de Suez. În acest caz, d. Brătianu va demisiona, iar dl Carp va forma noul guvern.

Din cercurile guvernamentale române aflăm, că în viitoarea ședință a Camerei române, care se va întruni pe la sfârșitul luni, regele Ferdinand va deschide parlamentul printr-o vorbire de tron asupra situației externe, făcând declarațiuni cu privire la viitoarea politică a României. În preajma întrunirii Camerelor, regele va primi pe seftii tuturor partidelor, pentru a-i îndruma asupra situației.

D. Dumitru N. Secceanu, președintele „Uniunii centrale a sindicatelor agricole” din România, care s'a înapoiat pentru câteva zile din Viena, unde plecase cu alți agricultori români spre a studia afacerea vânzării cerealelor, a avut o convorbire cu un redactor dela „Agrarul”, căruia i-a comunicat următoarele:

— Ingrjiți de suferințele agricultorilor și doritori de a căuta mijloace pentru a deslega această stare dăunătoare atât nouă cât și țării, am întreprins, mai mulți prietini o călătorie în țările cari sunt azi unicul nostru cumpărător.

Ținia noastră fiind de a cerceta cu deamănuntul afacerea vânzării și exportării cerealelor și a produselor noastre agricole, o cercetare probabilă și completă, făcută de noi înșine la fața locului, ni s'a părut de trebuință.

La Viena am găsit o vădită bunăvoință din partea cercurilor financiare și economice, cari împreună cu noi s'au aplicat în căutarea înțelegerii, afacerii ce ne interesa deopotrivă.

Am credința că încercarea noastră va ajunge la un rezultat multumitor și reîntorși în țară nu ne îndoiim că propunerile noastre vor întâmpina și aprobarea cercurilor diriguitoare ale țării noastre.

Intrebarea deși grabnică, a trebuit ca unii din noi să venim în țară pentru afacerile noastre personale, dar numai pentru 2—3 zile. Cred că Miercuri, cel mai târziu, ne vom reîntoarce la Viena, unde ceilalți prietini rămași acolo continuă cercetările.

Mai pot adăuga că în tratativele noastre nu am înțeles ca prețurile cerealelor să fie mai mici ca cele fixate de comisiunea din București.

Miercuri dl Brătianu, prim-ministru, a fost în audiență la rege. Cu acest prilej dl Brătianu a raportat M. Sale despre planul cu privire la reconstruirea cabinetului. Joi dl Brătianu a avut o întrevedere cu doi deputați Săveanu și Banț, cu cari de asemeni a discutat întrebarea reconstruirii cabinetului. În consiliu de ministri care s'a ținut Sâmbătă, dl Brătianu a referat consiliului despre rezultatul consfătuirilor urmate cu deputații liberali. Totodată dl mi-

nistru a spus consiliului gândul lui cu privire la o construire a cabinetului.

În oficiosul guvernului român „Viitorul” au apărut următoarele declarații făcute de ministrul de interne al României dl Mortun, într-o ședință ce a avut loc la primarul Bucureștiului:

„Sunt unii — zice ministrul de interne — cari fără să se gândească la urmările unei acțiuni ne cer să intrăm în războiu, aducând ca motive, că noi trebuie să apărăm civilizatia franceză, mai departe că iubirea noastră față de Franța cere aceasta. Alții de asemenea doresc o acțiune urgentă alături de Germania. Stând tot așa de departe de unii cât și de ceilalți, eu cred că România se poate amesteca în războiu numai de dragul propriilor ei interese.”

Ziarul „Acțiunea” ce să dovedească cât de deplin liniștită e Germania în ce privește ținuta României, spune că ministrul Germaniei la București a încunostițat guvernul român, că cele 63 locomotive comandate de România încă înainte de războiu în Germania vor fi aduse acum. Societatea română „Forestiera” care de mai mult timp a comandat dela firma Fleck, 50 vagoane de mașine electrice și părți ale mașinilor — a fost deasemenea informată că în vederea schimbării situației politice în România, marfa comandată va fi trimisă.

Rusia n'a gândit niciodată să treacă trupe peste teritoriul românesc.

București. — Ziarul „L'Indépendance Roumaine”, oficiosul francez al guvernului român publică o informațiune a „Agenției balcanice”, prin care se afirmă, în modul cel mai sigur, că dl Sassonow a făcut la Petrograd dlui Diamandi declarațiunea că guvernul rus nu s'a gândit niciodată că armata rusească ar putea să străbată cea mai mică porțiune din teritoriul român fără învoierea guvernului legal român.

Dl Sassonow a mai adăugat, că astfel de lucruri au fost născocite de răuvoitori, a căror scop se tradează dela sine.

Românii construiesc tranșee și lucrări de apărare la frontiera Ungariei.

Sofia. Persoane sosite în Ungaria peste România spun că la frontierele României se construiesc tranșee și întăriți. Pe trenul dela Predeal-Sinaia călătorilor le este interzis să iasă în coridoarele vagoanelor și geamurile sunt cu perdelele lăsate. Împrejurările se aseamănă foarte mult cu cele întâmpinate în Italia în primăvara trecută.

Ținuta României judecată în Grecia.

Atena. — „Nea Himera” (venizelist), spune că acțiunea înțelegerii e îndreptată acum mai mult contra României, decât contra Greciei. România însă nu pare a fi dispusă a se lupta și nici nu va lupta; în acest caz cauza balcanică pare pierdută pentru înțelegere.

De aceea debarcarea Anglo-Francezilor la Salonic nu mai are nici un rost. Armata elină n'ar putea nicicând să ia o ținută contra aliaților. Trebuie însă ca atât timp cât mai e vreme armatele înțelegerii să se retragă din Salonic.

„Nowoje Wremja” despre ținuta României.

Ziarul rus „Nowoje Wremja” dela 13 până 26 Octombrie a. c. (Nr. 15,222), publică următoarele:

Destăinuirile făcute la deschiderea ședințelor opoziției din România, merită atenție. Ele aruncă o lumină vie nu numai asupra întâmplărilor politice, cu cari vom avea poate de lucru și asupra stângăciei diplomației triplei-înțelegeri.

Cartele trădătoare, conduse de un grupule de oameni, cari s'au încuibat la putere în România, nu străluciau deosebit. Ajunge puțin bun simț pentru a pricepe valoarea declarațiilor cabinetului din București și rostul purtării sale.

Chiar dacă guvernul din București a dat a înțelege că în anumite condițiuni România ar fi gata să contribuie ce forțele sale la apărarea cauzelor comune, tratând chiar un timp îndelungat cu noi de fapt însă n'a dat nici o însemnătate acestor negocieri. Sentimentele sale adevărate le-a dat în vileag în mod atât de grosolan, încât n'a putut încapa în această privință ni cea mai mică îndoială.

În credința că România are intenția să intre în războiu, Franța s'a oferit să-i construiască fabrici de tunuri și cartușe. Se știe că infanteria română e înarmată cu pușca austriacă Manlicher, cavaleria cu carabina de același sistem și artileria cu tunuri Krupp.

În lipsă de fabrici proprii, România, în cazul unui războiu și după câteva luni de războiu, s'ar trezi lipsită de cuvenitele stocuri de material.

Împrejurarea aceasta a făcut cu puțință diplomației triplei-înțelegeri, să stabilească adevăratele intenții ale cabinetului din București. Dacă guvernul român ar fi avut în planurile sale nu numai războiul, ci măcar puțința unei intervenții contra Austro-Ungariei, e clar că trebuia să facă pregătirile necesare în acest înțeles. Așa fiind, prima datorie a României era construirea de fabrici, cari ar fi dat armatei române cuvenită libertate față de Austro-Ungaria și Germania. Dar în timp ce cabinetul din București trata cu noi în privința unei intervenții comune, a refuzat propunerea Franței de a construi în România arsenale, fără de cari o astfel de intervenție devine de fapt imposibilă, și astfel jocul lui dela sine a ieșit la iveală. Renunțând la construirea de fabrici proprii pentru material de războiu, a declarat tocmăi prin aceasta de fapt triplei-înțelegeri următoarele:

»Promiteți-mi tot ce poftiți, oferiți mi pentru împlinirea speranței neamului românesc o lume întreagă, nu mergem cu voi».

Renunțarea aceasta la fabrici proprii de material de războiu, a mai avut și un înțeles de amenințare. Guvernele nu sunt vecinice. Cabinetul dlui Brătianu are și mai puțin dreptul de a fi vecinic. Toată societatea română, fără să știe seamă de păreri politice și de certurile de odinioară, s'a regăsit în mânia comună împotriva lucrurilor criminale ale eiice, ce s'a strâns în jurul tronului și al puterii. Clica asta a îngropat cele mai bune speranțe ale poporului român și mai curând sau mai târziu, urgia poporului va răsună peste tot, iar la cârma statului vor veni adevărații reprezentanți ai voinței naționale. Acei cari conspiră împotriva binelui neamului românesc, și-a dat seama foarte bine de această puțință și au luat din vreme măsuri, ca jocul lor să se continue și sub urmașii lor, ori cari ar fi aceștia.

Admis că mâne, sub amenințarea generală a poporului în contra dinastiei, regele Ferdinand ar da drumul cabinetului Brătianu și ar chema la putere opoziția unită, care urmărește constituirea unei Românil-mari. Ce ar putea viitorul

guvern să facă acum? În lipsă de fabrici, cari să înlocuiască la timp pierderi de material și tunari, România ar fi silită ca fără voce să amâne intervenția dela o zi la alta.

Treaba României să-și facă ea singură dreptate, față de trădarea săvârșită împotriva cauzei ei de către conducătorii statului român, dacă n'au oare popoarele triplei-înțelegeri dreptul de a întreba pe diplomați lor pentru ce s'au lăsat a fi înșelați în mod atât de grosolan, ca niște copii mici?

D. Filipescu a dat pe față cu curaj conspirațiunea lui Brătianu & comp., și cu acest prilej a descoperit o atâta lipsă de talent la diplomații triplei-înțelegeri, încât îți vine să-ți perzi curajul.

Guvernul român, respingând propunerea ce i-s'a făcut de a înființa în România fabrici de cartușe și tunuri, a desvăluit el însuși, falsitatea asigurărilor sale despre bunele intențiuni ce le-ar fi având față de cauza comună a Europei întregi. Nu mai puțin diplomații triplei-înțelegeri au continuat negocierile cu acest guvern, închinându-se par'că cu tot dinadinsul ochii, ca să nu vadă înșelăciunea. Ceva mai mult: unul dintre diplomați, a cărui lucrare s'ar cuveni să formeze obiectul unei cercetări a făcut — potrivit înaltei sale situațiuni — tot ce i-a stat în putința pentru ca să aprobase politica conspiratorilor din București. Acest diplomat a făcut României, în schimbul ținerii neutralității, acele făgăduinți cari erau menite să fie oferite României numai în schimbul intrării ei în acțiune. Și astfel Brătianu & co. a avut puțința să spue: De ce oare să intrăm în războiu, dacă și fără războiu ne sunt asigurate toate bunurile pământesci?!

Ministrul României la Berlin a făcut cunoscut guvernului său încă din August încheierea tratatului bulgaro-german.

În timp ce Radoslavoff a lăsat să treacă în timp de un an spre Turcia material de războiu și întregi transporturi militare din Germania, a continuat să ție pe diplomații triplei-înțelegeri în neștiință că Bulgaria observă o atitudine neutrală și că o va păstra până la sfârșit. Ar fi fost de crezut că tratatul bulgaro-german va da lovitura de moarte credinței indușoșoase a ambasadurilor, miniștrilor și însărcinaților de afaceri. Asigurările date la Atena, Sofia și Berlin de către conducătorii statului român, în înțelesul că România nu se va pune în calea lui Ferdinand de Coburg, au arătat tabloul situațiunii.

Dar noi am fost duși de nas și în urmă ca și mai înainte cu asigurări că diplomația lucrează cu mult zel, că este în ajutorul rășitei și că atitudinea ce-o vor lua România și Grecia, nu va permite ca păcatul lui Cain să se săvârșească până la sfârșit.

Această neiertată înșelare de sine a avut ca rezultat că măsura atât de necesară de a trimite trupe aliate în Balcani, a fost luată abia în ultimul moment, cu a dureroasă întârziere.

Apariția trupelor aliate în Balcani, în Iulie sau în August, ar fi putut să închidă calea prințului de Coburg. Ori cât de mare ar fi puterea sau primejdia unei ciocniri cu Rușii, Francezii și Englezii, l-ar fi determinat să mai aștepte odată asupra hotărârii sale. O măsură bărbătească ar fi arătat suveranilor din Balcani, că prin isprăvile lor pun în pericol binele popoarelor încredințate conducerei lor personal.

Tripla-înțelegere însă, prin aceea că s'a învoit la pretențiunile lor, cari au mers crescând din zi în zi, a arătat Hohenzollernilor din Balcani, credința în slăbiciunea Europei a lipsei de serioșitate a dărilor făcute de ea.

Diplomația germană s'a folosit de zăbovirea Europei aliate și ne-a pus în fața unui fapt îndeplinit. Noi trebuie să isipim astăzi cu sângele popoarelor înfrățite cu noi, păcatele unor referenți diplomați.

Declarațiile dlui I. Brătianu despre înțelegerea româno-rusă.

Constătuirea cu d. I. Brătianu. — Guvernul Brătianu rămâne la putere. — Neutralitatea armată a României. — Declarațiile dlui I. Brătianu despre înțelegerea româno-rusă. — Guvernul român contra unei acțiuni românești în Balcani. — O declarație a dlui I. Brătianu. — Înțelegerea dela București. — Când va intra România în acțiune? — Dela consiliul de miniștri români.

În cursul săptămânei trecute — după cum am anunțat — s'a terminat ștrul schimbului de vederi asupra situației ce a urmat între primul-ministru I. Brătianu, parlamentarii, primării, și prefectii din regatul român.

Lămuririle date acestora de către șeful guvernului român asupra situației și invitațiunile pe cari le-a făcut celor prezenți de a-și spune părerile — după cum aflăm — și a-și comunica gândurile au pus în arătare valoarea cinstei acestor constătuiri.

Parlamentarii și reprezentanții orașelor și județelor și-au spus părerea ce o au asupra situațiunii.

În toate consfătuirile ce au urmat între primul-ministru român și seria reprezentanților s'a văzut — după cum aflăm — deplina armonie de cugetare însuflețită de o singură mare idee: *aceea de a apăra interesele ale patriei române.*

Presă conservatoare din România spune că situația guvernului român fiind azi în deplină înțelegere cu politica externă, ea nu poate fi încă judecată ca bună sau rea, până ce evenimentele din Balcani nu vor duce la un desnodământ.

Deocamdată neutralitatea greacă — spune presa conservatoare — dă neutralității românești înțelesul ei și cu aceasta dă tărie guvernului dlui I. Brătianu.

În cercurile politice din România a început să se vorbească iarăși de o schimbare și faptul că Vineri dimineata, d. I. I. C. Brătianu a avut întrevederi cu dnii N. N. Săveanu și C. Banu, dă oarecare întărire svonurilor puse în circulație. În București se împrăștie chiar următoarea listă ministeriabilă: I. I. C. Brătianu prezența și externele; Toma Stelian, războiul; E. Costinescu, finanțele; Vintilă Brătianu, industria și comerțul; I. G. Duca justiția; N. N. Săveanu, lucrările publice; C. Banu, instrucțiunea și cultele; Al. Constantinescu, domeniile; N. G. Morțun, interne.

Iar în afară de aceste schimbări, s'ar mai creia încă și un secretariat de stat al munițiilor, care ar urma să fie încredințat dlui inginer Angel Saligny.

Se asigură însă că acestea sunt numai svonuri cari se răspândesc și sunt pornite din cercuri cari ar dori — se înțelege — înfăptuirea lor. În chiar cercurile liberale, de altfel nu li se dă nici o încredere și d. M. Ferichide, președintele camerei române, a declarat că nu se va putea face nici o schimbare. Aceasta părere o confirmă, de altfel, și următoarea știre primită din cercurile conservatoare din București.

Cu prilejul conferinței ținută la clubul conservator de către d. inginer Bu-

dișteanu, conferință la care cu asistat și dnii Al. Marghiloman și C. C. Arion, s'a ținut și o consfătuire intimă a fruntașilor partidului conservator asupra situației.

Conferența a ajuns la hotărârea că în cazul unei retrageri a guvernului liberal, ceace deocamdată pare greu nu va putea să urmeze la cârma țării un guvern Carp-Maiorescu-Morghiloman.

Neutralitatea armată a României.

București. — Th. Vasiliu deputat de Tutova, a anunțat ieri, în urma consfătuirilor dintre parlamentari și primul-ministru d. I. Brătianu, următoarele:

— „România va păstra o neutralitate armată, în schimbul unor desdăunări foarte însemnate. Nu este departe ziua când țara va fi în chip sgonotoș adânc recunscătoare dlui Ionel Brătianu care ne-a scăpat sute de mii de vieți și cele mai sfinte interese naționale“.

Declarațiile dlui I. Brătianu despre înțelegerea româno-rusă.

București. — Lui „Secolo“ i se telegrafiază din București următoarea declarație pe care d. I. Brătianu, primul-ministru român, a făcut-o deputaților opoziționali despre politica guvernului:

— *Trebuie lăsată bănuiala că România să meargă împotriva Rusiei. Între aceste două state există o înțelegere după care România declară că va păstra o neutralitate binevoitoare față de Rusia și totodată oprește trecerea materialului de războiu pe seama Turciei.*

Berlin. — Se anunță din București: După știri din izvor bun între București și Petrograd se urmează în prezent un schimb de note cu privire la vasele rusești luate precum și în chestia trecerii de munițiuni pe seama Serbiei. Până în acest moment guvernul român ezită să-și schimbe punctul de vedere în această întrebare.

Guvernul român contra unei acțiuni românești în Balcani.

București. — Ziarul „Steagul“, organul partidului conservator scrie următoarele despre situația politică a României:

Guvernul nostru, după informațiunile ce avem, e cu desăvârșire contra unei acțiuni românești în Balcani. O astfel de acțiune ar fi azi imposibilă și nu ar mai putea avea nici rolul de a împiedeca împreunarea turco-germană odată ce linia Niș-Constantinopol a devenit liberă. A intra azi în războiu contra Germanilor, ar fi a juca un rol neînsemnat, acela de a da timp pentru debarcarea aliaților la Salonic, și a ne încredința soarta gândului de victorie a Quadruplei, atât de reduse astăzi. În orice caz nemai putând fi vorba de împărțirea Austro-Ungariei, ci dea împiedeca o mare biruință germană, un războiu al nostru contra Germanilor ar fi o nebunie.

Precauțiunea României

București. — Dl ministru de interne a dat o ordinațiune după care toți călătorii pe a căror pașaport s'a pus observația că sunt numai „în trecere prin România“, vor fi oprți să

petreacă timp îndelungat pe teritoriul României. În atari cazuri călătorii vor fi trimiși imediat la hotar și siliți să părăsiască țara.

O deosebită declarație a dlui I. Brătianu.

București. — Produc zgomot în cercările politice, declarațiile făcute de primul ministru, în consfătuirea parlamentarilor la cari a participat județele Prshova, Putna, Teleorman, Romanși și Roman.

Dupăce a arătat modul de a vedea al guvernului, pe care îl cunoaștem, dl I. I. C. Brătianu a vorbit de tratativele urmate pentru hotărîrea atitudinii României și, cu prilejul acesta a arătat că pe când dsa se sfătuisă într'o anumită parte s'au găsit oameni politici români, cari dădeau asigurări puterilor străine și luau însărcinări de a face ca guvernul român să-și micșoreze cererile.

D. I. I. C. Brătianu a numit pe acești politicieni de „ușuratici“, și e ușor de ghicit, pe cine a arătat dsa, cu această destăinuire senzațională.

Înțelegerea dela București.

Londra. — Corespondentul din București al lui „Daily Telegraph“ telegrafează ziarului său că pentru ținerea tratatului din București afară de înțelegerea dintre Grecia și Serbia s'a mai încheiat o înțelegere între Serbia, România, Grecia și Muntenegru după care aceste patru puteri își asigură teritoriile ocupate pentru cazul când parlamentul bulgar ar nesocoti acceptarea tratatului din București.

Dupăce Grecia s'a sustras datoriei contractuale față de Serbia, România încă se consideră deslegată de datoria ce-i impune această înțelegere.

Când va intra România în acțiune?

București. — Zarul englez „Times“ află din izvor competent dela Petrograd, că din motive de ordin militar România nu intră în războiu.

România — scrie „Times“ — va merge împotriva împătritei înțelegeri numai în cazul când va fi amenințată cu armele de câtră Germania.

În sfârșit „Times“ spune, că se impune trimiterea de mari forțe în Orient.

Dela consiliu de ministri român.

București — Un consiliu de ministri sub președinția dlui I. Brătianu a avut loc Sâmbătă dimineața, la d. Costinescu. Consiliul de ministri a examinat diferite chestiuni la ordinea zilei.

DEPEȘI.

Sârbii se apără până la ultimul om.

Lugano. — Se anunță din Roma: Consiliul de ministri sârb, care s'a ținut Mercuri, a hotărît apărarea frontului, fie chiar cu cele mai mari jertfe. Împătrita înțelegere a făgăduit trimiterea unei armate de 150 mii oameni, care va trebui să sosească până la 24 Noemvrie.

Sârbii au evacuat Monastirul.

Geneva. — Ziarele elvețiene află din Salonic, că Sârbii ar fi golit Monastirul.

30 mii de prizonieri de-ai noștri au perit în Serbia.

Sofia. — Prințul Windischgraetz căutând în Serbia să afle despre soarta prizonierilor noștri,

a aflat că 200 ofițeri și 30 mii soldați de rând din armata austro-ungară au murit de tifos. Sârbii intenționat i-au lăsat să se prăpădească.

Lupte violente la frontiera Basarabiei.

Rădăuși. — Între Boian și Noua Suliță se dau lupte înverșunate între Ruși și Austro-Ungari. Austro-Ungarii primind ajutoare mari, înaintează spre frontiera Basarabiei. Rușii răspund din tranșee opunând rezistență îndârjită înaintării lor. Tunurile bat necontenit, înspăimântând populația Rădăușului și Lipscanilor. Numeroși morți și răniți au căzut de ambele părți. Imprejurul Hotinului au fost săpate tranșee spre a împiedea înaintarea Austro-Ungarilor. S'au săpat asemenea tranșee pe șoseaua Lipsani—Noua-Suliță.

Luptele din Sârbia.

Din Florina i-se scrie „Corriere della Sera“: După o apărare eroică de 16 zile Sârbii au fost constrânși să se retragă în fața îngrozitoarelor atacuri făcute de Bulgari cu forțe covârșitoare. Bulgarilor li-e deschis acum drumul spre Monastir. Ei au ocupat înălțimile dela Babuna. Luptele din urmă cari s'au dat pentru pozițiile Karakal și Ricat cari mai erau în stăpânirea Sârbilor sunt îngrozitoare. Soldații se măcelăreau cu cușitele. Sârbii s'au retras spre Prilep și Monastir, dar ei sunt amenințați în mod serios de Bulgari, cari înaintează la sud de Tetovo. Monastirul e cuprins de frică. Poporațiunea din provincie și refugiații ce vin dinspre nord au revărsat orașul și au mărit confuziunea ce domnește. Doi ofițeri Sârbi cari merg la Salonic au sosit la Florina. Ofițerii se duc ca să ceară ajutor dela comandantul din Salonic al a liților. Acești ofițeri au declarat:

— Nu mai avem pâne pentru soldații noștri. Murim cu toții și totuș nu vom putea mântui Serbia.

„Corriere della Sera“ scrie că succesele Francezilor la Grașco n'au nici o însemnătate față de înfrângerea Sârbilor.

Impotrivirea disperată a Sârbilor.

Amsterdam. — Pe țărmul stâng al Cernei, la vest de Kavadar, Bulgarii i-au respins pe Francezi, pricinuindu-le mari pierderi.

Bulgarii primind ajutoare dela Uskub au reușit să-i scoată pe Sârbi, după o luptă grea, din Tetovo, ocupând orașul. Bulgarii se pregătesc să forțeze cu forțe mari șoseaua spre Monastir. Pentru strămtorea Babuna se dă luptă disperată. Sârbii își apără cu extremă sfortare pozițiunile, lupta continuă de 10 zile fără întrerupere.

După rapoartele engleze, Bulgarii cu toată probabilitatea vor ocupa linia pe cari o apără generalul Vasici așa că va fi primejduit și Monastirul. Populația sârbească se refugiază.

Lugano. — Fraccaroli, corespondentul lui „Corriere della Sera“ scrie din Ochrida:

Trupele bulgare cari înaintează din Tetovo prin valea Vardarului amenință nu numai Monastir ci și Ochrida și drumul ce duce la Dibra. În Ochrida, la granița Albaneză, trupele sârbești stau sub conducerea colonelului Popovici situația lor e grozavă.

Drumurile sunt foarte rele. Dela Monastir prin Ochrida la Dibra duce unicul drum, pe care pot umbla care și automobile. Dar și acest drum va deveni curând deplin de nefolositor în urma comunicației foarte mari. Pe acest drum mai pot fi aduse în Serbia vechi și nouă alimente, cari însă de câteva zile nu mai sosesc. În Dibra, Gostivar și Prizren e foamete. Soldații n'au ce mânca. Ei luptă de mulțori fără ca să mănecă trei zile de rând. La Dibra s'ar putea trimite alimente, dar lipsesc oamenii și automobilele necesare.

Afară de aceasta comitații fac nesigur drumul Monastir-Dibra.

Știri din Sârbia vechi sosesc rar. Operațiunile le conduce și seum generalul Patnic, care dealtecum e bolnav. Toate birourile și băncile au fost mutate în Muntenegru.

În Dibra a fost anunțată sosirea unui courier cu arhiva legațiunii rusești. Va fi golită deci și Mitrovița.

Știrile despre ținuta ostilă a triburilor albaneze față de Sârbi sunt foarte mărite.

Cei 100 marinari francezi, cari au apărut Topșiderul dela Belgrad merg pe jos dealungul graniței albaneze spre Ochrida.

Lupte mari la Strumița și Krusevo.

Lugano. — Magrini corespondentul lui „Secolo“ anunță din Salonic:

Francezii atacă cu putere pozițiile Bulgarilor de pe înălțimile dela Valandovo și au ocupat mai multe pozițiuni importante. De altă parte însă trupele bulgare înaintează din orașul Strumița pe linia Vardarului spre gara Strumița, care se găsește pe teritor sârbește.

Dacă Bulgarii ar reuși să obțină aci izbânda aceasta ar avea urmări grave pentru Francezii cari se găsesc spre nord de aci și cari fac încercări să caștige legătura cu Sârbii dela strămtorea Babuna. Acest plan al Francezilor n'a reușit până acum. La Monastir au sosit mulți refugiați din Krusevo, unde luptele continuă între Sârbi și Bulgarii, cari au înaintat dinspre Tetovo. Bulgarii tind spre Monastir.

Debarcarea de trupe la Salonic continuă. Până acum au debarcat o sută de mii Francezi și Englezi.

Italianii dau ajutor Sârbilor.

Lugano. — Ministrul sârb la Roma, Radovici declară în „Le Temps“ că e deplin mulțumit cu rezultatul care l'a obținut prin demersul său la guvernul italian și speră că aliaților le va reuși să creieze prin Albania legătura cu Sârbii, cari se găsesc pe Câmpia Mierlelor.

Grecia va dezarma pe Sârbi cari îi vor încălca teritoriul.

Corespondentul din Atena al ziarului „Frankfurter Zeitung“ comunică următoarele amănunte:

Guvernul elin și-a stabilit ținuta ce o va lua față de trupele sârbești, cari, în retragerea lor, vor trece pe teritoriul grecesc. Ministrul de externe a declarat șefilor ambasadelor străine, că dacă va obveni cazul mai sus amintit, Grecia, dorind să-și păziască neutralitatea, va dezarma la moment trupele sârbești de pe teritoriul ei și le va interna până la sfârșitul războiului în tabere de concentrare. Grecia trebuie să se feriască de a fi atrasă pe scena războiului.

Această declarație a surprins, natural, în mod neplăcut pe ambasadorii Antantei.

Kitchener în audiență la regele Greciei.

Agenția „Reuter“ comunică din Atena, cu data de 21 Nov.

Kitchener a sosit aici și împreună cu ambasadorul Angliei, a fost primit într'o audiență care a durat mai bine de o oră de către regele Constantin. Mai târziu Kitchener a făcut o vizită lui Skudulis și seara a plecat.

Lupte în fața orașului Riga.

Din Berlin se anunță:

Atacurile pe cari Rușii le-au întreprins împotriva pozițiilor germane, au fost plătite scump. În urma multelor pedeci Rușii au ajuns complecși istoviți în fața pozițiilor germane, dupăce au pârjolit dela Kemern.

Dela pozițiile înaintate ale Germanilor, mai aproape de Riga este comuna Kekau, care se află la 15 ehl. de Riga.

Anglia a decretat blocada contra Greciei.

Ziarelor engleze li se comunică din Atena: Ambasada engleză a comunicat guvernului grec, că Puterile Antantei au hotărât blocada economică și comercială asupra Greciei.

Știrea trebuie primită cu rezerva cuvenită

Deschiderea Parlamentului român.

D. I. G. Duca, întrebat asupra svonurilor că deschiderea sesiunii Corpurilor legiuitoare va fi amânată la 15 Decembrie, a făcut următoarele declarațiuni:

— „Sesiunea se va deschide la 15 Noiembrie v., iar ședințele vor fi amânate la 15 Decembrie, când se vor putea desvolta unele interpelări: După vacanța sărbătorilor, reluându-se ședințele, guvernul va fi în măsură să facă de declarațiuni asupra situației externe“.

Luptele în Italia.

Paris. — „*Le Matin*“ scrie: În Alpi e mult decând zăpada a căzut. Italienii și Austro-Ungarii se bat pe piscuri de o albețe teribilă: cea mai mică sentinelă se vede dela 3 klm., ca o muscă pe zăhar. Tunuri, căruțe bălăcesc în mijlocul unui îgrozitor noroi de desghet, când nu paun-ază caii pe ghiță. Pe Carso suflă un vânt veșnic care taie în două pe soldați. Imprejurul altor creșteturi trebuie să se îngroape în zăpadă ca Eschimoșii. Așa este acolo. Poftim de fă războiu în asemenea regiuni, și în așa condiții „sălbatică“!

La granițele italiene.

Italienii au adus din nou forțe de pe frontul din *Tirol* în regiunea dela *Görz*. Folosind aceste întăriri dușmanul atacă din nou capul de pod dela *Görz*. În fața muntelui *Sabotino* au dat greș în focul nostru mai multe ieșiri. În partea dela *Oslawlja* dușmanului i-a succed să pătrundă în liniile noastre de apărare. Contra atacurile însă au readus iară în posesiunea noastră această poziție, afară de o culme la nord dela localitate, pentru care lupta decurge încă. Trei ieșiri dușmane contra *Pernet* au eșuat cu grele pierderi pentru dușman. Atacuri deosebit de înverșunate au îndreptat Italienii și de astă-dată contra înălțimeii dela *Podgora*. Dușmanul a fost însă și aici sângerosp respins. Regiunea de ambele părți dela *Monte San Michele* a stat eri sub foc puternic de artilerie. După ameazi torțe dușmane însemnate au trecut la marginea nordică a muntelui. Atacul lor însă s'a risipit în focul nostru încrucișat. Aceiaș soarte au avut-o și mai multe ieșiri contra sectorului de *San Martino* și la nord dela capul de pod dela *Görz* la *Zagora*.

Mărturisirea unui fost ministru englez.

Invlnuirile dlui Churchill împotriva guvernului.

Faptul, că nu iau loc în băncile dintâi ale opoziției, nu înseamnă o critică împotriva acelor cari șed în acele bănci. Nădăjduiesc că în aceleași bănci să pot vedea pe dl *Carson* la toate ședințele Camerei.

Vorbind despre expedițiunea dela *Antwerpen*, dl *Churchill* spune: Planul original în această chestie a ieșit dela dl *Kitchener* și dela guvernul francez. Eu am avut numai un rol secundar în ce privește proiectul dlui *Kitchener* cu privire la ocuparea din partea noastră

a *Antwerpenului*. După consiliul de miniștri care s'a ținut în 2 Octomvrie am plecat imediat la *Antwerpen*. Pe cale telegrafică am făcut guvernului englez și francez propunerea ca *Belgia* să continue opunerii rezistenței.

În restimp de trei zile guvernele aveau să dea un răspuns definitiv, dacă trimit trupe și cât de număroase vor fi aceste trupe. Ambele guverne au primit propunerea făcută de mine și au hotărât să trimită ajutoare. E fapt că operațiunile militare a început târziu, dar aceasta nu din vina mea. În 6 Septembrie am atras atențiunea ministrilor asupra grelei situații a fortăreței *Antwerpen*, dar până la 2 Octomvrie nu se făcuse nimic.

Proiectul expedițiunii la *Dardanele* a fost desbătut în mod foarte amănunțit. Nu era aceasta o acțiune netgrijită. În Decembrie începu amiralitatea proiectarea unui atac militar combinat pe uscat și pe apă prin surprinză. Dl *Kitchener* a declarat că dsa nu se poate lipsi de trupe. Primul proiect nu intenționa un atac contra peninzulei *Gallipoli*. Proiectul a fost examinat de ministrul francez dl *Augagneur*, care l'a aprobat. Prima bombardare a forturilor externe a străbătut în *Balcăni* ca un curent electric și imediat s'a manifestat o mișcare din partea *Italiei*. În luna lui *Marie* a urmat o oarecare lăncezeală a operațiunilor. *Bateriile mai mobile ale inamicului* începură să devină neplăcute. După aceasta s'a hotărât executarea unui atac combinat pe uscat și pe mare împotriva inamicului. Am regretat luarea acestei hotărâri și îmi bucuras a-și fi dorit o continuare a operațiunilor din partea flotei, dar în aceasta privință întâlnt aprobarea lordului *Fischer*. *Fischer* nu dăduse o conducere clară ce privește operațiunile flotei și nict ulterior nu ceruse sprijinul de lipsă. Dacă a desaprobat operațiunile, în cazul acesta el putea să-și expună părerile în consiliul de războiu. Iau răspunderea militară, dar pentru ceeaaltă, iau răspunderea numai cât mă privește ca ministru. Operațiunile flotei au necesitat oare o imediată operațiune militară? Și fost'a oare trebuință să se stăruie pe lângă această hotărâre? După atacul dat la 18 Martie noi puteam să suspendăm operațiunile flotei. Operațiunile armatei de uscat au început numai la 25 April e. Dacă știam atunci aceea ce știm astăzi, cu toșit am fi suferit știrbirea autorității ce putea să rezulte în urma suspendării operațiunilor dela *Dardanele*.

Hotărârea ca operațiunile flotei să fie succedate de operațiunile armatei de uscat, a fost absolut independentă de operațiunile de mai nainte. Am aderat și eu la această hotărâre, dar principiul atacului contra peninsulei *Gallipoli* îl vedem în tușime și energie. O încetineală a înăntării și cu pauze mai lungi ar fi fost foarte primejdioasă, iar pe de altă parte trupele pe cari le avusem pe malul peninsulei întreagă vara se găseau numai le câteva mile departe de învingerea definitivă. Un atac că și pe cel pe care l-am dat contra inamicilor noștri la *Neuve Chepelle*, la *Loos*, sau la *Souchez* ar fi hotărât sorta armatei turcești. Întreg anul am

sfătult guvernul să nu înțleze nict un atac pe frontul occidental, ci să concentreze toate forțele pentru ocuparea cu orice preț a *Constantinopolului*.

Dl *Churchill* termină spunând că depune în mâinile primului procuror al statului, dl *Schmith*, toate astele sale pentru ca să-i apere interesele în Camera Comunelor.

pul de glorie, ca să adunăm o sumă de bani, înființând un fond pentru acei nefericiți orfani, văduve și pentru acei cari se află în spital și nu sunt apti de muncă, și dacă bunele inimii ale fraților, cari sunt încă acasă, ne vor sprijini și ei spre a ridica acest fond la o sumă mai mare, ca apoi acești nefericiți dela regimentul 64 să poată fi ajuorați cu un mic ajutor din acest fond

Vă rog deci în numele tuturor fraților de aici ca să luați această sarcină sub protecția dvoastre conducându-o la un bun rezultat. Suma trimisă de cor. 1220, nu e prea mare, dar suntem convinși, că bunele inimii ale fraților noștri de acasă o vor urca la o sumă mai mare, în vederea scopului nobil avut în vedere.

Imi țin de datorită a aminti cu câtă dragoste și voință și-au făcut datoria toți frații noștri de aici, fără deosebire de naționalitate. Ne-a făcut o mare bucurie văzând că superiorii noștri atât de bucuroși au dăruit sume frumoase pentru scopul acesta. Le dau cea mai călduroasă mulțămire domnilor superiori pentru binefacerea lor. Pentru aceasta nici noi nu vom deosebi pe unii de alții: vor fi ajutați și Nemți, Unguri etc.

Vă rog deci, după ce veți pune banii la locul lor, să fie chitați în zărele românești de acasă, ca toți cart au dăruit ceva să văză, cetind ziarele, că banii sau dus la buna împlintire.

Vă rog deci binevoii a-mi răspunde că se poate îndeplini ideea noastră și bună e? Cu profundă stimă: Vasile Jucan, serg.-major de ștab, comp. 1/64, poșta de câmp nr. 43.

Gesehen! 1/64 Feldbaonskmdo. Stabsfeldwebel: Z-ukan wurde vom obigem Feldbaonskmdo die Beiligung erteilt (die Sammlung für „Hilf-fond“ ei zu beiten. Stand ort im Felde 12/10 1915. Nicolaus Gamber Hptm.

Scrisoarea sergentului Jucan precum și suma de 1220 cor. colectată dela voinicii din front, vorbește dela sine!

Nu am deci să insist nici asupra frumuseții, nici asupra utilității inițiativei sale, ci ceea ce țin să o acentuez îndeosebi este: *datoria noastră să dăm ascultare glasului său de chemare*, contribuind fiecare, după putință la colecta inițiată din partea sa. În acest scop mă simt îndatorat să fac un apel public la inimă, caritativă a tuturor acelor, ce se află într-o legătură oarecare, fie chiar și numai suflatească, cu bravii noștri ostași, iarolați sub drapelul acoperit cu noua glorie al viteazului regiment 64, aproape curat românesc. În special rog pe *stimaiți conducători ai băncilor românești*, și pe *onorata preoțime* de pe teritoriul de întregire a regimentului 64, să facă fiecare câte o colectă în localitatea sa în scopul amintit, — iar sumele ce vor încurge, fie chiar cât de mici, să le trimită, până la sfârșitul lunii Noemvrie, la institutul de credit „Ardeleana” în Orăștie, unde se vor fructifica până va putea urma împărțirea ajutoarelor contemplate.

În speranța ca glasul meu nu va răsună în pustiu, deschid această caritativă cu semnarea sumei de cor. 500 din partea mea.

Vinerea, în Octomvrie 1915.

Dr. Ioan Mihu.

Crăcinul soldaților din spitale.

Pentru a doua oară în războiul mondial bate crăciunul la ușe și iarăși multe mii de soldați bolnavi și răniți vor trebui să petreacă cea mai frumoasă dintre sărbători în spital, iar nu acasă, în cercul celor iubiți ai lor. Datorința noastră e însă să alinăm dorul și durerea în ini-

mile bravilor noștri ostași în presara crăciunului, dovedindu-le, că nu numai cei ce stau aproape de inimile lor, ci și noi, toți ne gândim la ei cu iubirea și recunoștința, pe care și-au câștigat-o în inimile noastre prin spărarea patriei noastre făcută cu jertfire de sine. Fiiala din loc a „Crucii roșii” are deci intențiunea, ca și în anul trecut, ca cu cooperarea administrației supreme a reuniunii agronomice și a tuturor reuniunilor de femei din loc să aranjeze pentru soldații bolnavi și răniți din loc o serbare de Crăciun, astfel, ca fiecare soldat să primească un cadou egal, și fiindcă filiala „Crucii roșii”, având și alte numărcase îndatoriri, nu e pusă în poziția singură cheltuelile legate de aranjarea sărbării, e rugată populațiunea orașului și a comitatului nostru să ușureze, așa ales prin contribuiri în bani, executarea corespunzătoare a împărțirii darurilor de Crăciun. Afară de ofrandele făcute în bani se primesc cu mulțămire și figuri, țigarete ciocoladă, zahar ouă, prăjituri, luminițe de Crăciun și feșnice. Toate ofrandele ne rugăm să se predea până cel mult în 15 Decemvrie n. c. administrației supreme a reuniunii agronomice ardelenne săsești (Piața mare numărul 19.)

Sibiu, 11 Noemvrie 1915. În nute comitatului: *Friedric Walbaum*, m. p. președint, *Gustav Andrae* m. p. secretar.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 25 Noemvrie n.

Scutirea dela serviciul militar din interese economice. Revista militară „Külügy-Hadügy” e informată, că comandamentele militare districtuale sunt îndreptățite să acorde scutiri dela serviciul militar pe timp de trei luni pentru lucrările economice de toamnă. În baza unei noi ordinațiuni a ministerului spărării țării mai pot fi scutiți pe motive economice: Inginerii cari fac pe vre-o moșie controla lucrărilor economice, supraveghetorul muncitorilor, administratorul unei ferme, vătavii și muncitorii-conducători; administratorii de păduri, producenții de lemne, directorii supraveghetorii și mașinistii lor, precum și muncitorii lor; slujbașii dela uzinele de tăiat și prelucrarea a lemnelor de pădure; morarii, pecarii, brutarii, văcarii, etc. Comandamentul militar districtual poate da scutirea dela serviciu numai odată pe trei luni. Scutirile pe mai mult de trei luni sau pe timp nedeterminat sau prelungirea scutirilor date se pot propune de către prefectii comitatelor ministrului de agricultură, care va mai trimite actele spre judecare ministrului apărării țării, desp. ministrului de războiu. Ordinațiunea privește numai scutirea soldaților de rând. Oficerii și aspiranții de ofițeri au să-și adrezeze cererile lor pentru scutirea nemijlocit ministerului apărării țării.

Magistratul orășenesc provoacă în urma unei recercări a comandai regim. 23 de honvezi pe toți cei superarbitați a se prezenta la asențările de întregire ce se vor ținea în curând. Cine nu știe, ce să facă să se adreseze magistratului.

Scutirea de arme a întreprinzătorilor de lemne. Ministrul de interne a dat o ordinațiune către municipii, în care luându-se în vedere marea importanță a procedurii necesare de lemne de foc, dispune ca toți conducătorii, ofițierii și împiegații de exploatare a pădurilor, precum și economii, cari se ocupă cu producția lemnului de foc, asemenea și cărzușii cari stabil se ocupă cu căratul lemnelor, până la noua dispoziții să fie scutiți dela serviciul de arme. De asemenea nu pot fi rechiziționați nici cei acestora.

† **Necrolog.** Sdrobiți de durere Vă anunțăm trecerea la celea de veci a celui mai bun soț, iubitor tată și scump fiu Ioan P. Lazar fost învățător confesional cu diplomă, șefcomptabil al institutului financiar „Silvania” din Sîmlau, redactor al zisrelor: „Gazeta de Duminecă și „Gazeta Învățătorilor”, proprietarul „medailei jubilară Carol I”, colaboratorul cu plachetă al expoziției gen. rom., în mai multe rânduri membru în congregațiunea comitatenză a Selajului etc. întâmplată pe urma unui nemilos moribund în 19 Noemvrie a. c. n. în anul etății al 53-lea și al 24-lea al fericitei sale căsătorii, împărțit fiind cu sfintele sacrameente ale muribunzilor. Astrucarea scumpelor rămășițe pământești se va

APEL.

La colecta caritativă a regimentului de inf. Nr. 64 din Orăștie, inițiată de sergentul-major Vasile Jucan.

Gândul soldaților noștri din front aboară neconținut la cei de acasă și-i chinuie în căutarea mijloacelor de ajutor. Năpasta războiului zi de zi scoate din front un număr de voinicii ologi și ciungi și orbi, pe unii îi face incapabili de muncă pentru susținere, iar unora le ia viața de le rămân văduvele și orfanii fără putința unui traiu omenesc. Și soldații se înduioșează de gânduri de aceste, pun ban lângă ban, trimit suma adunată acasă, ajutor, iar când cred că nu-i suficient darul lor apelează la inimile bune de aici să jertfească și ele și să înlesnească salvarea năpăstuiților.

E o datorie celor de acasă să contribuie după puteri la ajutorarea năpăstuiților, și să nu considere de sarcină, greutate și cheltărea unul apel ca cel dela vale, care-i însoțit de suma de 1220 cor. înmulțită de cele 500 cor., frumosni dar al dlui *Dr. Ioan Mihu*, Da pentru vitejii reg. 64, aproape curat românesc, ajunși invalizi și pentru năpăstuițele familii ale voinicilor căzuți din acest regiment, trebuie să jertfim, e o înaltă îndatorie morală să ne dăm obolul.

Dela o inițiativă ca aceasta așteptăm numai decât un rezultat frumos.

În zilele din urmă am primit de pe câmpul de luptă din Rusia următoarea scrisoare:

Rusia, 13 Octomvrie 1915. Preaonoratului domn *Dr. Ioan Mihu* în Vinerea,

Prin prezenta îmi iau permisiunea a mă adresa către d-voastră cu următoarea rugare și totodată cerându-vă și prețiosul sfat.

Tristele împrefurări în cari ne aflăm astăzi, multele nenorociri și dureri ce au dat peste naamul nostru până în ziua de astăzi, sunt de nedescris. Mai ales acest crâncen războiu care a secerat fără milă mii de suflete dintre frații noștri. În urma lor curg râuri de lacrimi din ochii desnădăjduți a acelor nefericite ființe, cari au rămas în urma lor fără sprijin și mângâiere. Toate aceste nefericiri ne îndurerează inima, și fiecare se gândește cum ar putea să le ajute acestor nefericiți. Aceste scene mi-a înspirat în minte ideea, pe care o cred nobilă, întovărășindu-mă cu iubiții mei frați carti ne aflăm pe câmp-

intâmpla în 21 l. c. d. m. la 2 oare după ritul bisericii noastre gr. cat. Cununa binem-ritată a vrednicilor tale o vor împleni îngerii corului cereș! Dormi în pace! Șimleu, la 19 Noemvrie 1915. n. vâd. Ioan P. Lazar n. M. Kăpuștean ca soție Lucia m. Stoica Emil Viories ca fiice vâd. Maria Lazar ca mamă Emanoil Stoica ca Teodor Lazar ca frate- Jacob Lazar ca nepot.

Înlăturarea literilor cirile. Nu e mult decând guvernorul Bosniei și Herțegovinei a dat ordinațiune prin care oprește întrebuițarea literilor cirile și introduce înlocuirea lor cu litere latine. Ordinațiunea aceasta a fost astfel înțelesă, că peste tot literile cirile vin cassate și înlocuite cu literele latine. Se dă însă acum o aplicare oficioasă ordinațiunii și se spune aprist, că inovația a fost introdusă numai pentru oficiile publice, cari nu mai pot folosi literile cirile, ci să scrie cu litere latine; în viața particulară însă cirilele pot fi întrebuițate și în viitor și orice act sau document scris cu litere cirile și prezentat vreunui oficiu public din Bosnia și Herțegovina are să fie acceptat, dar răspunsul ori rezoluția se dă cu litere latine. Remâne mai departe neatinsă întrebuițarea literilor cirile în biserică, la tipărirea cărților bisericesti și peste tot în administrația internă a bisericii ortodoxe din Bosnia și Herțegovina.

Carantină de 5 zile la trecerea graniței spre România. După ce în Germania la Tilsit, Thorn, Trepatorv, Sietin și Hermansohn- au fost constatate multe cazuri de holeră, autoritățile serviciului sanitar român au publicat următoarea ordinațiune: Pasagerii și marfuri venite din numitele orașe vor putea intra pe teritoriul țării numai prin punctele: Predeal, Vărciorova, Căneni, Turnu-Severin, Palanka și Burdujeni. Calatorii vor fi supuși în aceste puncte unei supravegheri medicale de 5 zile.

Conspectul viriliștilor români pe anul 1916 din comitatul Făgărașului e următorul: Dr. Nicolae Șerban adv., deputat dietal darea anuală 21,512 cor. 78 fil. Chițu Alexe, comerciant 2367 cor. 32 fil. Dr. Andreiu Micu, fișcal comitatens 1175 cor. 12 fil. Dr. Octavian Vasu, avocat 1119 cor. 28 fil. Nicolae G. I. Voinescu, proprietar 929 cor. 55 fil. Nicolae C. Misics, proprietar 868 cor. 98 fil. Nicolae Arișan, comerciant 787 cor. 72 fil. Dr. Ioan Șechea, avocat 713 cor. 90 de filieri. Alexandru Belle, vice-comite 701 cor. 89 fil. Dr. Ia. cu Meșan,

proprietar 647 cor. 67 fil. Ioan Muntean, proprietar 632 cor. 83 fil. Dr. Hariton Pralea avocat 618 cor. 24 fil. George Enescu, comerciant 605 cor. 32 fil. Costi Toma, proprietar 605 cor. 12 fil. George Guiman, comerciant 591 cor. 77 fil. Ioan Gecu, comerciant 581 cor. 16 fil. Dr. Liviu Pandrea, avocat 562 cor. 86 fil. Dr. Dănilă Vasu, avocat 554 cor. 90 fil. George Chimbășan, proprietar 543 cor. 13 fil. Dr. Teodor Popescu, avocat 541 cor. 82 fil. Tanasiu Boeriu, proprietar 535 cor. 94 fil. Ioan Maier, proprietar 535 cor. 94 fil. Dr. Ioan Motocu, avocat 531 cor. 56 fil. Nicolae Lupu, cărcimar 529 cor. 46 fil. George Bunea, cărcimar 486 cor. 77 fil. Dr. Iuliu Decean, avocat 476 cor. Dr. Constantin Moldovan, avocat 468 cor. 76 fil. Dumuru Drăgan murariu 453 cor. Dr. Marie Hoadrea, avocat 446 cor. 20 fil. Dr. Camil Negrea, avocat 432 cor. Ioan N. Chițiu, proprietar 412 cor. 91 fil. George Vasu paroh 403 cor. 70 fil. Nicolae Aron, paroh 403 cor. 64 fil. Dr. Nicolae Boeriu, avocat 403 cor. 60 fil. Dr. Octavian Cernea, avocat 387 cor. 81 fil. Cu totul sunt Români 35, Maghiari 11. Sași 17, Iudovi 22.

Direcția poștelor face atenți pe toți să nu trimită pe poșta mănăcări, ce se pot lesne strica. Comunicația de azi a trenurilor nu îngăduie trimiterea lor repede.

Cinematograful Apollo. rămâne cu localul vechiu și în vază și reprezintă în fiecare zi piese nouă, interesante și alese.

Orșova—Ruscic. Apele Dunării sunt curățite de primejdu. Astfel circulația vaporilor postale și-a reluat cursul cu ziua de 18 Noemvrie. Vapoarele pleacă dela Orșova la 8 ore dimineața de patru ori pe săptămână (Luni, Miercurea, Joi și Sâmbăta) și sosesc la Ruscic în ziua următoare la 6 oare dimineața atingând stațiile: Oladva, Pr-hova, Raduevaț, Vadin, Lompalanca, Rahova, Neopole, Șiațov.

Calendarul Poporului pe 1916

mai întârzie până la sfârșitul săptămânei viitoare, cu apariția din cauza unor chipuri și mape, pe cari, în urma circulației neregulate a poștei cu pachete, nu le-am primit până acum.

De altcum, ca în toți anii, „Calendarul Poporului“ pe lângă partea calendaristică mai cuprinde diferiți articoli literari, poezii populare și din răboiu, sfaturi, anecdote etc.

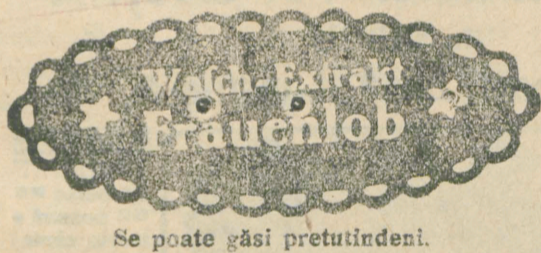
O deosebită atenție se dă asupra răboiului actual, despre care se face o descriere asupra tuturor întâmplărilor din acest an. Descrierea răboiului e ilustrată cu multe chipuri interesante, cum și mai multe mape, astfel că cetitorul își va putea ușor face o iconă a marilor frământări din zilele noastre, ca și cari nu s'a mai pomenit.

Nimenea să nu întrelase a comanda acest calendar atât de ieftin și potrivit în casa românească, pe care o împodobește de peste 30 de ani. De aceea nu-ți comanda alt calendar, până când nu vei vedea „Calendarul Poporului“ dela Sibiu. Prețul e tot cel vechiu: 40 bani un exemplar, iar pentru poșta 5 bani deosebit. Ceice comandă dela 10 bucăți în sus, primesc rabatul cuvenit, ca și în anii trecuți.—Amănunte mai deaproape vom publica într'un număr viitor.

Comande de călindare mai puțin de 10 bucăți trebuie plătite înainte, precum și cele de pe câmpul de luptă, altcum nu să trimit.

Cine dorește să se ocupe cu vinderea calendarului să ceară cât mai îngrabă condițiile pentru vânzătorii de calendare, cari să trimit la dorință gratis și franco.

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.
Pentru editura responsabil: Ioan Herșu.
Tiparul: Tipografia Poporului,

Se poate găsi pretutindeni.

Rufele Schicht — rufe de răboiu

se spală mai ieftin, mai cu cruțare și mai bine.

Inmoaie rufele cu extract pentru spalare „Frauenlob“, câteva ore sau peste noapte, spală apoi, ca de obicei cu puțin săpun, mai bine cu săpun „Schicht“ marca Hirsch. Vei avea rufele cele mai curate și vei cruța lucru, timp, bani și săpun.

Ominolul este mijlocul cel mai bun pentru curățirea mânilor și frecarea podinei din bucătărie și odăi.

Nr. 1252/951 2255

Publicațiune de licitare.

Comuna Oltalsósebes (Sebeșul de jos) comitatul Szeben, vinde pe calea licitațiunii publice verbală împreună cu oferte închise, de pe un teritoriu de circa 60 jug. catastrale, în „Ru Jonel“ 9360 m² și 1350 m² lemne de fag la trupină în pădure.

Licitațiunea se va ține în 8 Decemvrie 1915 st. n. la 3 ore d. a. în cancelaria comunală.

Prețul strigării: 14465 Cor. 20 f. Vadiu: 1447 Cor. 50 f.

Oferte ulterioare nu se iau în considerare. La ofertele închise e a se include vadiul scris.

Condițiunile de licitare precum și contractului de încheiat se pot vedea la primăria comunală precum și la curatoratul silvanal reg. ung. al cercului Oltmenti în Nagyszében.

Oltalsósebes la 21 Noemvrie 1915.
Primăria comunală.

Cumpărăm

tot felul de cereale: grâi, orz, ovăș, fasole (mazere albă) în orice cantitate! Birou și magazin agricol, C. Băla Szászsebes.

Moară de arândat.

„Insoțirea de credit din Pálos, comitatul Târnavei-mări arândează pe calea licitațiunii publice ce se va ține în 5 Decemvrie st. n. 1915 moara sa cu două petri mânate de un motor de olei brut. Arândarea durează 3 ani“.

Caut de ucenic

un băiat din familie bună care posedă și limba maghiară și are baremi 2 clase gimnaziale ori reale, Traian Balcu, comerciant în Zalatzna.

Mape de vânzare.

Mapa Europei	K 1.80
„ Rusiei cu Galiția	„ 1.20
„ Franței cu Belgia	„ 1.20
„ Țărilor balcanice	„ 1.20

Se află de vânzare la

Administrația „Foli Poporului“

Pentru porto recomandat este a se adăuga 35 bani deosebit.

Sprrijiniți industria română!

Vasile Ban,

depozit de încălțăminte — la „Cisma mare roșie“.
Sibiu, Strada Ocnei (Burgergasse) Nr. 7, Sibiu.

Atrag atenția onoratului public din loc și jur că mi-am asortat

depozitul cu ghete

de tot felul și de lux pentru copii, dame și bărbați.

Prețul după cursul zilei

1500 părechi de bocconci

cu prețul dela 20 cor până la 28 cor. lucrări din materialul cel mai bun pentru domni, muzicitori și militari.

Serviciu prompt.

Tot același depozit se află în strada Cisnădiei Nr. 49 sub firma L. Ban.

Nu perdeți ocazia și vă convingeți!

Pentru târgurile de Crăciun

Pește sărat.

Aleman Dragoe din Reșinar are pește sărat de vânzare 5000 de kg. Marfă bună. Depositul se află la Ioan Staf-fend Sibiu Rosenanger Nr. 23 (Lângă marea orașului.) 2257

S'a perdut

o junincă de bivola de 1 an și 9 luni, semne nu are fără o funie de gât, părul mare pe burtă și roșietic coada puțin alb. Cel ce va afla-o să mă încunostințeze și îi voi plăti ce va pretinde. Verravia R. Șerb, Alsó-árpás, Fogaras m.

Lemne de Foc și de Lucru.

Stejar tânăr bine uscat
240 Cor. Vagonul cu 10.000 Kgr. încărcat și predate din stația Vurpod.

Cu darabe necăpate, și amestecate cu darabe dela șlipuri și dela doșge diferite mărimi.

10.000 butuci preț convenabil.
Adresa:

S. M. Marinescu
Vurpod lângă Sibiu, (Nagyszeben).

Să caută 8—10 calfe.

Să caută 8—10 calfe de pantofar pentru lucru de comandă și târg. De păreche 3—4'50 coroane. —
Adresa: Petru Câmpean, pantofar, Szelistye.

Anunț de căsătorie!

Sunt văduvă română gr.-cath. în etata de 47 ani ocupațiunea de comerciantă fără copii, îmi port ocupațiunea de comerț cu bolia și fac economie. Pe calea aceasta voesc a mi căuta un soț o persoană cinstită și potrivită de etatea mea, fără copii, cu averea potrivită cu mine. Amatorii ce vor afla de potrivit acest anunț de căsătorie îmi pot cere adresa dela administrația gazetei „Foaia Poporului din Sibiu. 2250

Căsătorie.

Un văduv în etate de 51 ani, sănătos, cu avere de peste 20 mii Cor. caută pe calea aceasta, cunoștința unei văduve, fără copii de etate potrivită, cu scopul de a o lua în căsătorie. Femeia să fie o eco-noamă bună, să se priceapă la lucru câmpului și la economia de casă să aibă o purtare morală bună, și să dispună de un număr până la 8000 cor. pentru ami putea cumpăra jumătate din avere.

Cele ce doresc o căsătorie fericită, să se adreseze la redacția „Foaia Poporului“ de unde mi se vor trimite mie. 2251

Pășunat de iarnă pentru oi.

40 jug. fână necosit și nepășunat, 130 jug. ogor, nearat și încă nepășunat aflător în hotarul comunei Hiria lângă Marosujvár, să dă în arândă pentru pășunat cu oi până în primăvară. Doriții să se adreseze subscrișului.

Muntean Romulus
Gyulaféhérvár. Maros u. 1 sz.

Endovic Ferencz

croitor de bărbați
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stoffe de
toamnă și iarnă în mare
asortiment.

Noutățile

Am avut acum, pentru haine
de bărbați stoffe indigene
din care se execută după măsură
cele mai moderne vestimente pre-
ciz: Sacko, Jaquette și hal-
na de salon, cu prețuri foarte
moderate.

Deosebită atențiune
merită noutățile de stoffe pentru
pantaloni și „Blagioni“, care
se sînt întodeuna în depozit bogat.
Amprare veșmăntelor con-
stătoare în atelierul meu, noi per-
miț să strage deosebită atențiune
a lui domni preoți și teologi ab-
soluti. — În cazuri de ur-
gentie confecționez lucrând
într-un timp de halbe la timp
de la seară. — Urmare pentru
văduvii, cum și tot felul de articole
de uz casnic, după descrierile cre-
dute să sînt noi.

„FOAIA POPORULUI“

pe CÂMPUL DE LUPTĂ

se poate trimite ori-unde și cu începere de ori-când, ceea-
ce aducem la cunoștință cetitorilor noștri, spre orien-
tare, în urma mai multor întrebări ce primim mereu.

Prețul
abonamentului este: **2 cor.** pe timp de **5 luni**
de zile.

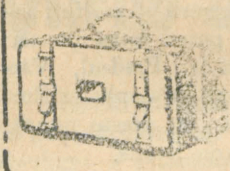
Pentru abonamente pe câmpul de luptă statorim pre-
țul de 2 cor. pe timp de 5 luni, fiindcă știm, că
suma de 2 cor. (în bani de hârtie, bancnote de câte 2
cor) se trimite mai ușor. Schimbarea adresei altun-
deva tot pe câmpul de luptă, sau mai târziu în vr'un
oraș ori sat din lăuntrul Monarhiei austro-ungare, se
face gratuit; e destul a scrie noua adresă pe o carte
postală, unde să se spună însă și adresa de mai înainte.

Abonamente de acestea se pot face și din partea celui de acasă,
cari doresc să trimită Foaia la vr'un neam sau cunoscut de pe
câmpul de luptă ori în altă parte a Austro-Ungariei.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelărilor)
Strada Cisnădiei 45 — SIBIU — Heltauergasse 45

Magazin foarte bogat în
articole, pentru căro-
țat, călărit, vânat,
sport și viaj, po-
clăzi și procovă-
țuri, portmonee și
bretele solide și

alte articole de ga-
lanterie cu prețurile
cele mai moderate. Cu-
rele de mașini, cu-
rele de cusut și le-
gat, Sky (vârzobi)
permanent în depozit.

Toate articolele din bransetele numite și reparatura lor se execută
prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comande prin poștă se efectuează prompt și conștientios.
Mare depozit de hamuri pentru cai dela solurile
cele mai ieftine până la cele mai fine, coperi-
toare (șoluri) de cai și colere de călătorie.

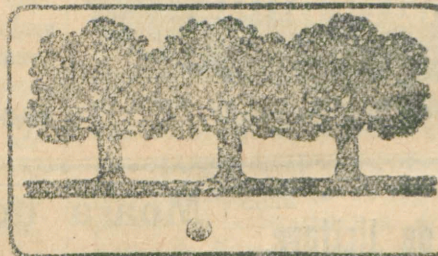
Berea albă și neagră din

Bereria dela Trei-Stejari

in SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere
e călătorie și
se bea cu plă-
cere de toți
cario cunos-
când la orașe
cât și la sate

Că berea
noastră e
foarte căl-
tă se poate
vedea și de
acolo că cum-
părătorii se
înmulțesc
mereu

Crema de dinți

KALODONT

70 filleri

ATELIERUL FOTOGRAFIC

din Piața mare Nr. 19

este complet renovat și înzestrat cu cele mai moderne aparate
și mijloace tehnice.

Proprietarul cel nou, își va da silința să satisfacă pe deplin
dorințele publicului.

Ca specialitate lucrez după fotografiile vechi și stricate, ca de
pildă a celor căzuți în războiu, tablouri mărite și pictate, cari vor fi cu
totul asemănătoare.

Observare: Văduvele și orfanii celor căzuți în războiu vor
avea scăzământ la plată.

Rugând să mi sprijiniți noua mea întreprindere, semnez cu stimă:

RUDOLF KUNTE, fotograf

Sibiu, Piața mare Nr. 19,

vis-à-vis de prăvălia lui Fuchs.

MOBILE

lucrate solid și
conștientios ...

se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, A.A.A.A.

str. Sării 37

Specialist în:

MOBILE DE TOT FELUL
pentru tineri nou căsătorii, mobilări
de hoteluri, vile, institute, ca-
fenele și restaurațiuni

Telefon Nr. 47 cu legătură în comitatul întreg

Atelier propriu de tapiserie

Se lucrează după planuri artistice